

DECIZIE

În numele Legii

19 iunie 2019

mun. Chișinău

Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău

Având în componența sa:

Președintele ședinței, judecător: Oxana Robu

Judecători: Igor Mănăscurtă și Silvia Gîrbu

Cu participarea:

Procurorului: Valentina Bradu

Avocatului: Dragoș Bogatu

A examinat în ședință publică în ordine de recurs, recursul declarat de acuzatorul de stat, procurorul în Procuratura Anticorupție, Grigore Niculiță împotriva sentinței Judecătoriei Hîncești, sediul Central din 11 aprilie 2019 în cauza penală de învinuire a lui **Panuș Dmitri x** în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 324 alin. (4) Cod Penal al RM,

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

Judecarea cauzei penale în prima instanță de la XXXXXXXXXXX-XXXXXXXXX;

Judecarea recursului la Curtea de Apel Chișinău de la XXXXXXXXXXX-XXXXXXXXX;

Procedura citării a fost legal executată.

Acuzatorul de stat Valentina Bradu a solicitat admiterea recursului declarat de acuzatorul de stat, procurorul în Procuratura Anticorupție, Grigore Niculiță împotriva sentinței Judecătoriei Hîncești, sediul Central din 11 aprilie 2019.

Avocatul Dragoș Bogatu și inculpatul Panuș Dmitri au solicitat respingerea recursului declarat de acuzatorul de stat, procurorul în Procuratura Anticorupție, Grigore Niculiță împotriva sentinței Judecătoriei Hîncești, sediul Central din 11 aprilie 2019.

Asupra recursului declarat de acuzatorul de stat, procurorul în Procuratura Anticorupție, Grigore Niculiță împotriva sentinței Judecătoriei Hîncești, sediul Central din 11 aprilie 2019, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău –

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Hîncești, sediul Central din 11 aprilie 2019 inculpatul Panuș Dmitri x (născut la data de x) învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 324 alin. (4) Cod Penal al RM a fost achitat, pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

2. Pentru a se pronunța, instanța de fond a constatat că inculpatul Panuș Dmitri este învinuit de faptul că, el deținând în baza ordinului nr. 170 EF din 17 mai 2013, al șefului Inspectoratului General de Poliție, funcția de inspector inferior de patrulare rutieră al Plutonului Hîncești-Cimișlia-Leova al Batalionului nr.3 al subdiviziunii mobile a Brigăzii de patrulare a INP al IGP, în grad special-plutonier de poliție, fiind în conformitate cu prevederile art. 123 alin.(2) din Codul Penal, persoană publică, contrar obligațiilor și interdicțiilor impuse de funcția deținută, punând în pericol stabilitatea instituției în cadrul căreia activează și dând dovadă de lipsă de integritate, acționând contrar principiilor statului de drept, ignorând prevederile art. 22 alin.(1) lit. a), b), d), f), g) din Legea „cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public” nr. 158-XVI din XXXXXXXXXXX, conform cărora funcționarul public este obligat să respecte Constituția Republicii Moldova, legislația în vigoare, să respecte cu strictețe drepturile și libertățile cetățenilor, să îndeplinească cu responsabilitate, obiectivitate și promptitudine în spirit de inițiativă și colegialitate toate atribuțiile de serviciu, să respecte normele de conduită profesională prevăzută de lege, să respecte regulamentul intern; contrar prevederilor art.art.19 lit. d), e), 20 lit. b), d), art. 26 alin. (1) lit. a) ale Legii nr. 320 din XXXXXXXXXXX „cu privire la activitatea Poliției și statutului polițistului”, prin care polițistul urmează să asigure reacționarea promptă la sesizările, comunicările despre infracțiuni și contravenții, să constate cauzele și condițiile ce pot genera sau contribui la săvârșirea infracțiunilor și contravențiilor, să desfășoare activități de constatare a infracțiunilor

și contravențiilor, să constate contravenții și să aplice sancțiuni contravenționale potrivit legii, să respecte cu strictețe drepturile, libertățile omului, să aibă un comportament demn; contrar pct. 15 lit. lit. i) și j) din Codul de etică și deontologie al polițistului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 481 din XXXXXXXXXX, prin care colaboratorul de poliție este obligat să se opună tuturor formelor de corupție din poliție, să informeze superiorii și celelalte organe competente referitor la toate cazurile de corupție din poliție; a pretins, acceptat și primit de la Șpac Alexandru mijloace bănești ce nu i se cuvin în următoarele împrejurări:

La data de 24 octombrie 2016, Panuș Dmitri fiind membru al echipajului de patrulare MAI 9748, aproximativ ora 10:10, fiind repartizat conform graficului de serviciu pe ruta Hîncești-Cimișlia-Leova, aflându-se în serviciu, la intrarea în orașul Hîncești, pe str. Chișinăului, în apropiere de gara auto Hîncești, stopând mijlocul de transport de model „Volkswagen Passat” cu numărul de înmatriculare x, condus de Șpac Alexandru Vasile, a.n. 1992, acționând cu intenție directă, ar fi acceptat și primit de la ultimul mijloace bănești ce nu i se cuvin, în mărime de 1100 lei, pentru a îndeplini acțiuni contrar funcțiilor sale și anume pentru a nu-1 supune testului de alcoolemie întru verificarea concentrației volumului de alcool în aerul expirat, pentru a nu-1 documenta pe acesta în comiterea contravenției prevăzute la art. 230 alin. (1) Cod Contravențional, și anume „conducerea unui vehicul cu numărul de înmatriculare amplasat cu încălcarea standardului”, pentru a nu-1 documenta pe acesta în comiterea contravenției prevăzute la art. 232 alin.(1) Cod Contravențional, și anume „conducerea vehiculului de către o persoană care nu ar asupra sa permis de conducere”.

În scopul de a mai primi mijloace bănești ce nu i se cuvin, Panuș Dmitri, acționând cu intenție directă, prin gesturi, i-ar fi dat de înțeles lui Șpac Alexandru că, suma de 1100 lei este insuficientă și este necesar de a suplini suma propusă, a pretins, acceptat și primit de la conducătorul automobilului de model „Volkswagen Passat” cu numărul de înmatriculare x, Șpac Alexandru, mijloace bănești ce nu i se cuvin în sumă de 1000 lei pentru a-și îndeplini acțiuni contrar funcțiilor sale și anume pentru a nu-1 supune testului de alcoolemie întru verificarea concentrației volumului de alcool în aerul expirat, pentru a nu-1 documenta pe acesta în comiterea contravenției prevăzute la art. 230 alin. (1) Cod Contravențional, și anume „conducerea unui vehicul cu numărul de înmatriculare amplasat cu încălcarea standardului”, pentru a nu-1 documenta pe acesta în comiterea contravenției prevăzute la art. 232 alin.(1) Cod Contravențional și anume „conducerea vehiculului de către o persoană care nu are asupra sa permis de conducere”.

În total, Panuș Dmitri ar fi pretins, acceptat și primit de la conducătorul automobilului de model „Volkswagen Passat” cu numărul de înmatriculare x, Șpac Alexandru, mijloace bănești ce nu i se cuvin în sumă de 2100 lei pentru a-și îndeplini acțiuni contrar funcțiilor sale prevăzute de legislație.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate Panuș Dmitri x se învinuiește că a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 324 alin. (4) Cod Penal al RM, după indici calificativi: „infracțiunea de corupere pasivă, manifestată prin acceptare, primire personal de către o persoană publică bunuri, servicii, privilegii sau avantaje sub orice formă, ce nu i se cuvin, pentru sine, pentru a nu îndeplini acțiuni în exercitarea funcției sale sau contrar acesteia, săvârșite în proporții care nu depășesc 100 unități contravenționale”.

3. Împotriva sentinței Judecătorei Hîncești, sediul Central din 11 aprilie 2019 a declarat recurs procurorul în Procuratura Anticorupție, Grigore Niculiță, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatul Panuș Dmitri să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 324 alin. (4) Cod Penal al RM și a înceta urmărirea penală în privința acestuia în legătură cu intervenirea termenului de prescripție de 2 ani pentru comiterea infracțiunilor ușoare. A confiscat în conformitate cu prevederile art. 106 Cod Penal în proprietatea statului de la Panuș Dmitri mijloacele bănești în mărime de 2100 lei utilizate și destinate pentru săvârșirea infracțiunii.

În motivarea cerințelor sale a invocat următoarele aspecte:

-în argumentarea soluției sale, instanța a indicat că organul de urmărire penală nu a constatat și nu a apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind infracțiunea incriminată lui Panuș Dmitri în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și de drept material, (nefiind făcută trimitere expresă la normele legale exacte din materie procedurală și materială), în coraport cu prevederile art. 6 CEDO;

-de asemenea, instanța de judecată își motivează sentința de achitare, prin faptul că „acuzarea nu a demonstrat că, inculpatul nu a primit de la martorul Șpac Alexandru bani în sumă de 2100 lei. Or, infracțiunea de corupere pasivă este consumată din momentul acceptării și primirii bunurilor ce nu i se cuvin. Alte careva probe care ar susține declarațiile martorului Șpac Alexandru nu au fost prezentate, or, instanța apreciază probele conform intimei convingeri, formate în urma examinării lor în ansamblu, sub toate aspectele și în mod obiectiv, călăuzindu-se de lege”, deși la proba - **procesul-verbal de prezentare spre recunoaștere a persoanei din 26 octombrie 2016** indică că „prin mijlocul dat de probă, se demonstrează că Panuș Dmitrii era colaboratorul poliției de patrulare care a pretins, acceptat și primit mijloacele bănești în sumă de 2100 lei. Deci instanța de judecată prin aprecierea probei enunțate combate argumentul că acuzarea și-a bazat învinuirea doar pe declarațiile martorului Șpac Alexandru”;

-totodată, referitor la argumentarea soluției de achitare, prin care instanța a menționat că procurorul și-a bazat învinuirea pe declarațiile martorului Șpac Alexandru care nu sunt susținute de alte dovezi care ar dovedi cu certitudine vina lui Panuș Dmitri în comiterea infracțiunii imputate este combătută și prin alte probe și mijloace de probă cercetate în ședința de judecată care din motive necunoscute au fost ignorate de către instanță;

-astfel, potrivit declarațiilor martorului Zglavoc Iurie, care a declarat atât în cadrul audierii la urmărirea penală, cât și în ședința de judecată că într-adevăr a stopat un automobil de model „VW Passat” de culoare albă care nu avea plăcuță de înmatriculare din față și șoferul nu avea permis de conducere asupra sa, din care considerent a transmis actele colegului său Panuș Dmitri ca să verifice și să întocmească proces-verbal. Deci declarațiile date de Șpac Alexandru prin care a menționat că în acea zi nu deținea permis de conducere asupra sa și nu avea plasată plăcuța de înmatriculare din față, ultima fiind în automobil pe parbriz, sunt total confirmate de declarațiile martorului Zglavoc Iurie. Mai mult ca atât, la întrebarea de ce nu a fost întocmit proces-verbal cu privire la contravenție, Zglavoc Iurie a declarat că nu cunoaște de ce Panuș Dmitri nu a întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție, dar a menționat că colegul său (Panuș Dmitrii) i-a spus că șoferul automobilului de model „VW Passat” deținea permis, dar l-a uitat acasă și șoferul i-a comunicat că l-a rugat un prieten să ducă mașina acasă;

-în ce privește declarațiile inculpatului Panuș Dmitrii, precum că potrivit unui articol din Codul Contravențional, dacă amenda nu depășește 100 lei, contravenientului i se poate aplica doar un avertisment, vin în contradicție cu prevederile art. 33 alin. (1) și (2) din Codul Contravențional, potrivit căruia avertismentul constă în atenționarea contravenientului asupra pericolului faptei săvârșite și în recomandarea de a respecta pe viitor dispozițiile legale care se aplică în scris. Astfel, potrivit probatoriului administrat la faza urmăririi penale și cercetat în ședința de judecată, nu s-a constatat ca Panuș Dmitrii să fi întocmit vre-un avertisment, ceea ce demonstrează că a fost motivat prin mijloace bănești de a nu o face;

-de asemenea, instanța a indicat că acuzarea nu a demonstrat că, inculpatul a primit de la martorul Șpac Alexandru bani în sumă de 2 100 lei și că, primul i-a spus ultimului să pună banii între scaunele de pe bancheta din față a automobilului de serviciu unde au fost puși de către Șpac Alexandru, ca ulterior să fie luați de către inculpat. Or, pentru a forma o proprie convingere referitor la acceptarea și primirea mijloacelor bănești de către Panuș Dmitrii, în afară de declarațiile martorului instanța urma să aprecieze în cumul probele cercetate în ședința de judecată și anume procesele-verbale cu privire la contravenție ridicate prin procesul-verbal din XXXXXXXXXX, examinate prin procesul-verbal din XXXXXXXXXX și recunoscute ca documente în cadrul cauzei penale, declarațiile martorului Zglavoc Iurie;

-în acest context, potrivit conținutului din procesele-verbale cu privire la contravenție, în aceeași zi când a fost stopat martorul Șpac Alexandru, inculpatul Panuș Dmitrii a întocmit următoarele procese-verbale cu privire la contravenție: procesul-verbal nr./seria MAI03 542094 din conținutul căruia reiese că agentul constatator inspector inferior de patrulare Panuș Dmitrii care reprezentând INP al IGP a constatat că cet. Carasa Ștefan Vasile, conducând mijlocul de transport cu numărul de înmatriculare CMAL 363 de model „VAZ 21070” fără a avea cuplată centura de siguranță și cu numărul de înmatriculare din spate indescifrabil, ignorând prevederile P II „b” din RCR a comis contravenția prevăzută la art. 235 alin. (1), art. 230 alin. (1) Cod Contravențional al RM, fiindu-i aplicată amendă în mărime de 20 u.c. +10 u.c. ceea ce constituie suma de 600 lei, 72 ore = 300 lei; procesul-verbal cu privire la contravenție nr./seria MAI03 542090 din conținutul căruia reiese că agentul constatator inspector inferior de patrulare Panuș Dmitrii care reprezentând INP al IGP a constatat că cet. Daradaica Ion Grigore, conducând mijlocul de transport cu numărul de înmatriculare HNAZ 231 de model „Wolk Jeta”, care nu avea asupra sa permisul de conducere, ignorând prevederile P 102 „a” din RCR a comis contravenția prevăzută la art. 232 alin. (1) Cod Contravențional al RM, fiindu-i aplicată amendă în mărime de 05 u.c. ceea ce constituie suma de 100 lei;

-astfel, se constată cu certitudine că inculpatul a primit și acceptat de la Șpac Alexandru, mijloace bănești ce nu i se cuvin în sumă de 2100 lei pentru a-și îndeplini acțiuni contrar funcțiilor sale și anume pentru a nu-l supune testului de alcoolemie întru verificarea concentrației volumului de alcool în aerul expirat, pentru a nu-l documenta pe acesta în comiterea contravenției prevăzute la art. 230 alin. (1) din Codul Contravențional, și anume conducerea unui vehicul cu numărul de înmatriculare amplasat cu încălcarea standardului, pentru a nu-l documenta pe acesta în comiterea contravenției prevăzute la art. 232 alin.(1) din Codul Contravențional, și anume conducerea vehiculului de către o persoană care nu are asupra sa permis de conducere. Or, inculpatul care în aceeași zi pentru încălcări similare comise de Șpac Alexandru a întocmit procese-verbale cu privire la contravenție, însă a ezitat înregistrarea încălcărilor comise de acesta și aplicarea amenzilor conform legii contravenționale, deoarece a fost motivat material, acceptând și primind suma de 2100 lei de la Șpac Alexandru;

-mai mult ca atât, în cadrul audierii inculpatului Panuș Dmitrii, acesta a declarat că Șpac Alexandru, la momentul când a fost stopat avea un comportament neadecvat, agitat, or potrivit pct. 10 din Regulamentului privind modul de testare alcoolică și examinare medicală pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei, aprobat prin HG nr. 296 din XXXXXXXXXX, temei pentru efectuarea testării alcoolscopice servește suspectarea consumului de alcool, droguri sau de alte substanțe ce provoacă ebrietate, precum și prezența simptomelor acțiunii alcoolului, drogurilor și a altor substanțe psihotrope, medicamentelor cu efecte similare acestora: mirosul de alcool din gură, instabilitatea pozei, dereglarea mersului, tremurul accentuat al degetelor, pleoapelor, limbii, comportarea neadecvată, mărturia persoanei examinate despre faptul consumului;

-totodată, se atestă o apreciere contradictorie de către instanță a declarațiilor făcute de martorul Șpac Alexandru, nefiind luat în considerație argumentul martorului Șpac Alexandru, precum că, în automobilul de poliție a văzut cutia alcooltestului „Drager” și că inculpatul i-a spus că, dacă va fi testat va avea probleme și va trebui să-i întocmească proces-verbal, or, prin descrierea caracteristicilor fizice (forma, culoarea aparatului, forma cutiei în care se afla alcooltestul, culoarea acestuia, aliajul), demonstrează incontestabil că inculpatul a etalat acest aparat și faptul că martorul a văzut aparatul, altfel ultimul nu avea de unde să cunoască detaliile declarate;

-mai mult ca atât, și martorul Zglavoc Iurie a declarat că în acea zi în automobilul de serviciu era aparatul „Drager” care era pe bancheta din spate a automobilului, iar caracteristicile fizice și tehnice descrise de Zglavoc Iurie coincid cu cele expuse de Șpac Alexandru;

-de asemenea, aprecierea pozei permisului de conducere pe numele lui Șpac Alexandru de către instanța de judecată precum că „vine în susținerea poziției inculpatului precum că, a făcut această poză, deoarece rețeaua nu funcționa pentru a-l verifica pe primul dacă avea sau nu puncte de penalizare sau privat de dreptul de conducere pentru a-i ridica permisul, deoarece acesta avea un comportament care dădea de bănuit că, este privat de dreptul de a conduce vehicule”, vine în contradicție cu principiile descrise în sentință, și anume prevederile art. 94 alin.(1) pct.6) din Codul de procedură penală la care a făcut referire instanța, potrivit cărora, în procesul penal nu pot fi admise ca probe și, prin urmare, se exclud din dosar, nu pot fi prezentate în instanța de judecată și nu pot fi puse la baza sentinței sau a altor hotărâri judecătorești datele care au fost obținute dintr-o sursă care este imposibil de a o verifica în ședința de judecată;

-mai mult ca atât, la întrebarea instanței de ce inculpatul nu a prezentat poza la organul de urmărire penală, ultimul a menționat că nu a prezentat-o, deoarece organul de urmărire penală nu a solicitat, declarație care contravine realității, or, acuzatorul de stat în ședința de judecată examinată până la judecarea recursului a solicitat inculpatului să prezinte sursa pentru a fi verificată prin expertiză, și anume constatarea datii exacte când a fost efectuată poza, însă acest demers a fost respins de instanța de judecată, iar inculpatul a refuzat să o prezinte, menționând că nu o deține;

-în acest context, acuzatorul de stat folosindu-se de principiul egalității armelor și urmărind combaterea versiunii că anume Panuș Dmitri a efectuat poza permisului, a solicitat informația de la Serviciul Hidrometeorologic de Stat despre starea vremii la XXXXXXXXXX. Astfel, prin răspunsul primit la 04.10.2017 se demonstrează faptul că în data de XXXXXXXXXX teritoriul Republicii Moldova era înnorat nefiind raportată prezența unui timp însorit, însă pe poza prezentată de către inculpat se observă că timpul în care a fost efectuată poza era o zi însorită, iar uniforma polițistului este de vară, deși potrivit prevederilor Regulamentelor interne ale MAI, forma de iarnă se folosește obligatoriu începând cu data de 15 octombrie a fiecărui an, iar fapta prejudiciabilă a fost comisă la 24 octombrie 2016;

-astfel, instanța de fond contrar prevederilor art. 94 alin.(1) pct.6) din Codul de procedură penală, a pus poza la baza soluției de achitare, însă a refuzat acceptarea informației despre starea vremii eliberată de o autoritate publică, a cărei sursă se cunoaște și poate fi verificată, fiind bazată pe date exacte demonstrate științific;

-pornind de la premisele enunțate, în opinia acuzatorului de stat, temei pentru achitarea inculpatului Panuș Dmitri, nu au fost constatate, or, în cadrul urmăririi penale au fost administrate probe pertinente și suficiente, cercetate ulterior și în ședința de judecată, care dovedesc fără careva dubii vinovăția inculpatului Panuș Dmitri în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 324 alin. (4) Cod Penal.

4. La judecarea recursului acuzatorul de stat Valentina Bradu a solicitat admiterea recursului declarat de acuzatorul de stat, procurorul în Procuratura Anticorupție, Grigore Niculiță împotriva sentinței Judecătoriei Hîncești, sediul Central din 11 aprilie 2019.

4.1. Avocatul Dragoș Bogatu și inculpatul Panuș Dmitri au solicitat respingerea recursului declarat de acuzatorul de stat, procurorul în Procuratura Anticorupție, Grigore Niculiță împotriva sentinței Judecătoriei Hîncești, sediul Central din 11 aprilie 2019.

5. Examinând sentința atacată prin prisma motivelor de recurs formulate, audiind părțile, cercetând materialele cauzei penale, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău consideră necesar de *a admite recursul declarat de acuzatorul de stat, procurorul în Procuratura Anticorupție, Grigore Niculiță împotriva sentinței Judecătoriei Hîncești, sediul Central din 11 aprilie 2019, casând sentința integral, inclusiv din oficiu în baza art. 409 alin. (2) CPP al RM, cu dispunerea rejudecării cauzei penale de către instanța de fond, în alt complet de judecată, reieșind din următoarele considerațiuni.*

5.1. În conformitate cu art. 437 alin. (1), pct. 1) Cod procedură penală, (1) Pot fi atacate cu recurs: 1) sentințele pronunțate de judecătoria privind infracțiunile ușoare pentru săvârșirea cărora legea prevede în exclusivitate pedeapsa nonprivativă de libertate.

Conform art. 448 Cod procedură penală, (1) Judecînd recursul, instanța verifică legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei și a oricăror documente noi prezentate în instanța de recurs. (2) Instanța de recurs este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în recurs.

Potrivit art. 449 alin. (1), pct. 2), lit. c) Cod procedură penală, (1) Judecînd recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: 2) admite recursul, casînd hotărîrea, parțial sau integral, și ia una din următoarele soluții: c) dispune rejudecarea cauzei de către instanța de fond dacă este necesară administrarea de probe suplimentare.

5.2. Instanța de recurs notează că temeiurile pentru recursul împotriva hotărîrilor judecătorești pentru care nu este prevăzută calea de atac apelul sunt stabilite exhaustiv conform art. 444 Cod procedură penală și urmăresc scopul reparării erorilor de drept comise de instanțele de fond.

Potrivit art. 448 Cod procedură penală, (1) Judecînd recursul, instanța verifică legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei și a oricăror documente noi prezentate în instanța de recurs. (2) Instanța de recurs este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în recurs.

Ținînd cont de particularitățile recursului împotriva sentințelor pentru care nu este prevăzută calea de atac apelul, instanța de recurs la judecarea recursului nu poate controla fondul cauzei, ea trebuie să accepte constatarea de fapt stabilită de instanța de fond.

În *cauza Tierce ș.a. versus San Marino, 2000*, Curtea a indicat că instanța de recurs în cazul în care nu este prevăzută calea de atac a apelului, au obligația de a examina o cauză în fapt și în drept și nu pot preceda la o apreciere globală asupra vinovăției sau nevinovăției inculpatului, fără a-l asculta și fără a evalua în mod direct elementele de probă prezentate de părți.

5.3. Conform art. 101 alin. (1) și (4) Cod procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor. Instanța de judecată este obligată să motiveze în hotărîre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate.

În conformitate cu art. 384 alin. (3) Cod procedură penală, sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată.

Conform art. 385 alin. (1), pct. 1)-4) Cod procedură penală, la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează chestiunile dacă a avut loc fapta de săvârșirea căreia este învinuit inculpatul, dacă această faptă a fost săvârșită de inculpat, dacă fapta întrunește elementele infracțiunii și de care anume lege penală este prevăzută ea, dacă inculpatul este vinovat de săvârșirea acestei infracțiuni.

Potrivit art. 394 alin. (1), pct. 1) și 2) Cod procedură penală, partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, indicîndu-se locul, timpul, modul săvârșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii, probele pe care se întemeiază concluziile instanței de judecată și motivele pentru care instanța a respins alte probe.

5.4. Instanța de recurs reține că organul de urmărire penală a înaintat învinuirea inculpatului Panuș Dmitri x în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 324 alin. (4) Cod Penal al RM – *corupere pasivă manifestată prin acceptare, primire personal de*

infracțiunii prevăzute de art. 324 alin. (4) Cod Penal al RM – corupere pasivă, managementul prin acceptare, primire personală de către o persoană publică bunuri, servicii, privilegii sau avantaje sub orice formă, ce nu i se cuvin, pentru sine, pentru a nu îndeplini acțiuni în exercitarea funcției sale sau contrar acesteia, săvârșite în proporții care nu depășesc 100 unități contravenționale.

Prin sentință, instanța de fond a dispus achitarea inculpatului Panuș Dmitri învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 324 alin. (4) Cod Penal al RM, pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

În acest sens, Colegiul Penal atestă că instanța de fond deși a pronunțat o sentință de achitare în privința inculpatului Panuș Dmitri a constatat în partea descriptivă a sentinței că „prin proba – procesul-verbal de prezentare spre recunoaștere a persoanei din 26 octombrie 2016 se demonstrează că Panuș Dmitri era colaboratorul poliției de patrulare care a pretins, acceptat și primit mijloacele bănești de la Șpac Alexandru, fapt confirmat și prin declarațiile ultimului.

5.4.1. Instanța de recurs stabilește că prima instanță a examinat cauza superficial, soluția adoptată fiind contradictorie cu ansamblul probelor care au fost administrate la materialele cauzei și care au fost reținute la baza sentinței, instanța de fond nu a dat apreciere probelor și nu a motivat soluția referitor la acceptarea unor probe și respingerea altora.

Astfel, Colegiul Penal apreciază că motivarea soluției de către instanța de fond, fără a fi evaluate și valorificate probele administrate la dosar, constituie o eroare judiciară, în sensul că a fost încălcat modul de apreciere a probelor prin prisma art. 101 Cod procedură penală, iar instanța de fond urma să-și expună punctul său de vedere asupra fiecărei probe aduse atât în sprijinul învinuirii, cât și apărării, în baza evaluării proprii și juste a acestora și ca urmare să stabilească stare de fapt, vinovăția sau nevinovăția celui judecat.

Așadar, motivarea soluției pronunțate de instanța de judecată constituie o îndatorire care înlătură orice aspect discreționar în realizarea justiției, acordând părților din proces posibilitatea să-și formeze convingerea cu privire la legalitatea și temeinicia soluției adoptate, iar instanțelor de recurs elementele necesare pentru exercitarea controlului judecătoresc.

Motivarea hotărârilor de către instanțele naționale constituie o obligație impusă acestora și prin prevederile art. 6 din Convenția Europeană pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale, pe când în speța dată, instanța de fond nu și-a motivat soluția adoptată, examinând cauza cu abateri de la normele de procedură și neapreciind probele care urmau să fie cercetate sub toate aspectele.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa, a statuat că dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 paragraf 1 din Convenție, include printre altele dreptul părților de a prezenta observațiile pe care le consideră pertinente pentru cauza lor. Întrucât Convenția nu are drept scop garantarea unor drepturi teoretice sau iluzorii, ci drepturi concrete și efective (*Hotărârea Artico împotriva Italiei din 13 mai 1980, paragraful 33*), acest drept nu poate fi considerat efectiv decât dacă aceste observații sunt în mod real „ascultate”, adică în mod corect examinate de către instanța sesizată. Altfel spus, art. 6 implică mai ales în sarcina „instanței” obligația de a proceda la un examen efectiv al mijloacelor, argumentelor și al elementelor de probă ale părților, cel puțin pentru a le aprecia relevanța (*Hotărârea Perez împotriva Franței (GC), Cererea nr. 47.287/99, paragraful 80, și Hotărârea Van der Hurk împotriva Olandei din 19 aprilie 1994, paragraful 59*).

5.5. Colegiul Penal reieșind din procedura judecării recursului notează că în cazul în care prin recurs se contestă o sentință de achitare sau de încetare a procesului pentru a fi cercetate probele este necesară întocmirea procesului-verbal al ședinței de judecată în conformitate cu prevederile art. 336 Cod procedură penală.

Faptul dat se impune ținând cont de dispozițiile art. 6 din Convenția Europeană pentru apărarea Drepturilor Omului și a libertăților fundamentale, așa cum acestea au fost interpretate și aplicate, cât și de prevederile art. 415 alin. (2¹) Cod procedură penală, după o hotărâre de achitare pronunțată de prima instanță, instanța de apel nu poate dispune condamnarea persoanei fără audierea acesteia în ședința de judecată a instanței de apel.

Instanța de apel nu este în drept să pronunțe o hotărâre de condamnare, bazându-se exclusiv pe lucrările primei instanțe, care conțin declarațiile martorilor și ale inculpatului din același dosar, în temeiul cărora a fost achitat de prima instanță.

După o hotărâre de achitare pronunțată de prima instanță, acuzatorul de stat este obligat în instanța de apel să solicite o nouă audiere atât a inculpatului, cât și a martorilor acuzării, declarațiile cărora sunt probe în acuzare, în măsură să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea inculpatului.

Administrarea respectivelor mijloace de probă se desfășoară după regulile generale prevăzute pentru prima instanță, fiind aplicat principiul nemijlocirii, ce permite instanței să perceapă direct faptele și împrejurările relatate de părți sau martori, precum și reacțiile acestora la întrebările adresate.

Celelalte declarații și probe materiale în acuzare examinate în prima instanță, urmează în mod obligatoriu să fie verificate prin citirea lor în ședința de judecată a instanței de apel de către procuror.

Instanța de apel, după o hotărâre de achitare pronunțată de prima instanță, poate din oficiu să verifice probele administrate de prima instanță, însă fără a înrăutăți situația inculpatului.

5.6. Colegiul Penal raportând cele menționate supra la speța supusă examinării constată că acuzatorul de stat contestă cu recurs legalitatea și temeinicia sentinței primei instanțe și prin care se solicită ca inculpatul Panuș Dmitri să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 324 alin. (4) Cod Penal al RM, iar procesul penal în privința acestuia să fie încetat, în legătură cu intervenirea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

Reieșind din procedura de judecare a recursului, instanța de recurs notează că în acest context nu poate fi controlat fondul cauzei, or, instanța de recurs trebuie să accepte constatarea de fapt stabilită de instanța de fond.

Tot în acest context, urmează a fi notat faptul că prin recursul declarat de acuzatorul de stat se contestă o sentință de achitare a inculpatului, în acest sens fiind imperativă audierea inculpatului și a martorilor, cercetarea probelor și întocmirea procesului-verbal al ședinței de judecată în conformitate cu prevederile art. 336 Cod procedură penală, acțiuni care nu pot fi întreprinse la judecarea recursului, respectiv, instanța de recurs nu este în drept să pronunțe o hotărâre de condamnare bazându-se exclusiv pe lucrările primei instanțe, care conțin declarațiile martorilor și ale inculpatului din același dosar, în temeiul cărora instanța de fond a dispus achitarea inculpatului Panuș Dmitri, pe motiv că, nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

5.7. Totodată, instanța de recurs notează că în jurisprudența CEDO s-a statuat că dreptul de acces la o instanță acoperă și dreptul de a introduce apel sau recurs, în măsura în care astfel de căi de atac sunt reglementate de legislația națională.

Potrivit art. 119 din Constituție, împotriva hotărârilor judecătorești, părțile interesate și organele de stat competente pot exercita căile de atac, în condițiile legii.

Căile de atac reprezintă mijloace procedurale, prin intermediul cărora părțile interesate au posibilitatea de a solicita și obține casarea hotărârilor judecătorești neîntemeiate sau ilegale.

Astfel, modul în care este reglementat controlul judiciar efectuat de către instanțele de apel și de recurs creează condiții pentru repararea greșelilor comise de prima instanță, rămânând în autoritatea lucrului judecat doar hotărârile legale și întemeiate.

De asemenea, finalitatea și rațiunea căilor de atac constituie și asigurarea aplicării uniforme a legilor de către toate instanțele judecătorești.

În conformitate cu art. 2 din Protocolul nr. 7 la Convenția Europeană pentru apărarea Drepturilor Omului și a libertăților fundamentale, 1. Orice persoană declarată vinovată de o infracțiune de către un tribunal are dreptul să ceară examinarea declarației de vinovăție sau a condamnării de către o jurisdicție superioară. Exercitarea acestui drept, inclusiv motivele pentru care acesta poate fi exercitat, sunt reglementate de lege. 2. Acest drept poate face obiectul unor excepții în cazul infracțiunilor minore, definite prin lege, sau când cel interesat a fost judecat în primă instanță de către cea mai înaltă jurisdicție ori a fost declarat vinovat și condamnat ca urmare a unui recurs împotriva achitării sale.

În jurisprudența CEDO, în cauza *Krombach c. Franței*, 13 mai 1991, Curtea a menționat că statele contractante dispun în principiu de o marjă largă de apreciere în determinarea exercitării dreptului stabilit de articolul 2 al Protocolului 7 la Convenție. Astfel, rejudecarea de către o instanță superioară a condamnării ori a pedepsei aplicate poate implica ambele aspecte, atât fondul cauzei, cât și chestiunile de drept, ori limitată numai la examinarea dreptului. Totuși, orice restricție conținută în legislația națională ce ține de dreptul la rejudecarea cauzei menționată în acest articol trebuie, prin analogie cu dreptul de acces la un tribunal conținut în articolul 6 paragraf 1 din Convenție, să urmărească un scop legitim și să nu pună în discuție însăși esența acestui drept.

5.8. Colegiul Penal reieșind din limitele judecării recursului constată că la această etapă instanța de recurs nu este abilitată cu dreptul de a audia inculpatul și martorii, de a cerceta probe și de a întocmi proces-verbal al ședinței de judecată, iar în vederea creării părții acuzării și părții apărării condițiile necesare pentru cercetarea multilaterală și în deplină măsură a circumstanțelor cauzei, deoarece audierea inculpatului și a martorilor este o procedură obligatorie prin prisma prevederilor art. 6 din Convenția Europeană pentru apărarea Drepturilor Omului și a libertăților fundamentale, în cazul în care se dispune condamnarea persoanei după o sentință de achitare, se impune adoptarea soluției prevăzute de art. 449 alin. (1), pct. 2), lit. c) Cod procedură penală, și anume dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de fond dacă este necesară administrarea de probe suplimentare.

5.9. La rejudecarea cauzei, instanța de fond urmează să țină cont de împrejurările expuse, să judece cauza în strictă conformitate cu legea și să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

6. În conformitate cu art. art. 449 alin. (1), pct. 2), lit. c), 447-448 Cod procedură penală al RM, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău –

DECIDE:

Recursul declarat de acuzatorul de stat, procurorul în Procuratura Anticorupție, Grigore Niculiță împotriva sentinței Judecătoriei Hîncești, sediul Central din 11 aprilie 2019 *se admite, casând sentința total, inclusiv din oficiu în baza art. 409 alin. (2) CPP al RM, cu trimiterea cauzei la rejudecare de către instanța de fond în alt complet de judecată.*

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecător

Oxana Robu

Judecător

Ioan Mănușcuiță

